

1577406

ВІЙСЬКОВІ ПРАВOPOPУШЕННЯ

Навчальний посібник «Військові правопорушення» спрямований на формування цілісного уявлення щодо загально-теоретичної характеристики військових правопорушень шляхом визначення змісту військових злочинів та військових адміністративних правопорушень з окресленням їх юридичного складу.

Навчальний посібник розрахований на студентів, слухачів, аспірантів юридичних та військових навчальних закладів, а також може стати у нагоді широкому колу фахівців.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
§ 1. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	5
§ 2. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ)	8
§ 3. ВІЙСЬКОВІ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	13
ЛІТЕРАТУРА	17
Конституція України (ВИТЯГ)	18
Кримінальний кодекс України Розділ XIX «Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)»	20
Стаття 401. Поняття військового кримінального правопорушення.....	20
Стаття 402. Непокора.....	20
Стаття 403. Невиконання наказу.....	21
Стаття 404. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків.....	21
Стаття 405. Погроза або насильство щодо начальника.....	22
Стаття 406. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості.....	22
Стаття 407. Самовільне залишення військової частини або місця служби.....	22
Стаття 408. Дезертирство.....	23
Стаття 409. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом.....	24
Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.....	24
Стаття 411. Умисне знищення або пошкодження військового майна.....	24
Стаття 412. Необережне знищення або пошкодження військового майна.....	25
Стаття 414. Порушення правил поведінки зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення.....	25
Стаття 415. Порушення правил водіння або експлуатації машин.....	26
Стаття 416. Порушення правил польотів або підготовки до них.....	26
Стаття 417. Порушення правил кораблеводіння.....	26
Стаття 418. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання.....	26
Стаття 419. Порушення правил несення прикордонної служби.....	27
Стаття 420. Порушення правил несення бойового чергування.....	27
Стаття 421. Порушення статутних правил внутрішньої служби.....	27
Стаття 422. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості.....	27

Стаття 425. Недбале ставлення до військової служби.....	28
Стаття 426. Бездіяльність військової влади.....	28
Стаття 426—1. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.....	29
Стаття 427. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни.....	29
Стаття 428. Залишення гинучого військового корабля.....	30
Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю.....	30
Стаття 430. Добровільна здача в полон.....	30
Стаття 431. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні.....	30
Стаття 432. Мародерство.....	30
Стаття 433. Насильство над населенням у районі воєнних дій.....	30
Стаття 434. Погане поводження з військовополоненими.....	31
Стаття 435. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею.....	31
Стаття 435—1. Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю.....	31

Кодекс України про адміністративні правопорушення (Витяг з постатейним коментарем Станом на 21 травня 2022).....	32
---	-----------

ГЛАВА 13—Б. ВІЙСЬКОВІ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....32

Стаття 172 ¹⁰ . Відмова від виконання законних вимог командира (начальника).....	32
Стаття 172 ¹¹ . Самовільне залишення військової частини або місця служби.....	35
Стаття 172 ¹² . Необережне знищення або пошкодження військового майна.....	39
Стаття 172 ¹³ . Зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем.....	41
Стаття 172 ¹⁴ . Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень.....	47
Стаття 172 ¹⁵ . Недбале ставлення до військової служби.....	49
Стаття 172 ¹⁶ . Бездіяльність військової влади.....	51
Стаття 172 ¹⁷ . Порушення правил несення бойового чергування.....	54
Стаття 172 ¹⁸ . Порушення правил несення прикордонної служби.....	59
Стаття 172 ¹⁹ . Порушення правил поводження із зброєю, а також речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення.....	62
Стаття 172 ²⁰ . Розпивання алкогольних, слабоалкогольних напоїв або вживання наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів.....	67

СТАТУТ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....72

ВСТУП.....	75
ВІЙСЬКОВА ПРИСЯГА.....	76
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІНОЗЕМЦЯ ТА ОСОБИ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА.....	76
БОЙОВИЙ ПРАПОР ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ.....	76
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	77

ЧАСТИНА І. ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ТА ВІДНОСИНИ МІЖ НИМИ.....	78
РОЗДІЛ 1. ОBOB'ЯЗКИ, ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	78
Загальні положення.....	78
Загальні обов'язки військовослужбовців.....	78
Права військовослужбовців.....	79
Відповідальність військовослужбовців.....	81
Порядок віддання й виконання наказів.....	83
Відрекондування командирам (начальникам) та особам, які прибули для інспектування (перевірки).....	84
Про військову ввічливість і поведінку військовослужбовців.....	86
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ОBOB'ЯЗКИ КОМАНДИРІВ (НАЧАЛЬНИКІВ).....	87
РОЗДІЛ 3. ОBOB'ЯЗКИ ПОСАДОВИХ ОСІБ, ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ РЯДОВОГО СКЛАДУ.....	92
Командир бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону).....	92
Головний сержант (головний старшина) бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону).....	95
Начальник штабу бригади (полку, окремого батальйону).....	98
Заступник командира бригади (полку, окремого батальйону).....	100
Заступник командира бригади (полку, окремого батальйону) з морально— психологічного забезпечення.....	102
Заступник командира бригади (полку, окремого батальйону) з озброєння (інженерно—авіаційної служби) — начальник технічної частини.....	104
Заступник командира бригади (полку, окремого батальйону) з тилу.....	106
Начальник артилерії бригади.....	108
Командир дивізіону — начальник протиповітряної оборони бригади.....	109
Начальник служби бригади*.....	110
Начальник інженерної служби бригади.....	112
Начальник медичної служби бригади.....	114
Помічник командира бригади з фінансово—економічної роботи — начальник фінансової служби.....	118
Начальник фізичної підготовки і спорту бригади.....	119
Начальник розвідки бригади.....	119
Начальник зв'язку бригади.....	120
Начальник служби метрології та стандартизації (метролог) бригади.....	120
Начальник служби ракетно—артилерійського озброєння бригади.....	121
Начальник бронетанкової служби бригади.....	122
Начальник автомобільної служби бригади.....	122
Начальник служби пально—мастильних матеріалів бригади.....	123
Начальник продовольчої служби бригади.....	124
Начальник речової служби бригади.....	124
Помічник командира бригади з правової роботи (юрисконсульт бригади).....	125
Військовий капелан бригади, батальйону.....	127

Командир батальйону (корабля 3 рангу).....	128
Головний сержант (головний старшина) батальйону (дивізіону, ескадрильї, корабля 2 рангу, бойової частини корабля 1 рангу).....	129
Начальник штабу батальйону.....	132
Заступник командира батальйону.....	133
Заступник командира батальйону (корабля 3 рангу) з морально—психологічного забезпечення.....	134
Заступник командира батальйону з озброєння (технічної частини)*.....	137
Начальник медичного пункту бригади (полку, окремого батальйону, батальйону).....	138
Начальник медичної служби батальйону (дивізіону, окремої роти) — фельдшер.....	140
Командир роти (корабля 4 рангу).....	141
Головний сержант роти (батареї).....	144
Заступник командира роти.....	147
Заступник командира роти з морально—психологічного забезпечення.....	148
Заступник командира роти з озброєння (технічної частини, старший технік)*.....	150
Сержант—інструктор (старшина—інструктор) навчальної роти (навчальної батареї)....	151
Інструктор із тактичної медицини роти (батареї).....	154
Командир взводу (групи, башти).....	155
Сержант із матеріального забезпечення роти (батареї), старшина роти (батареї).....	157
Головний сержант взводу (обслуги, заступник командира взводу).....	158
Інструктор (старший інструктор, сержант—інструктор) навчального взводу.....	161
Командир відділення.....	164
Загальні обов'язки військовослужбовців рядового складу.....	166
ЧАСТИНА 2. ВНУТРІШНІЙ ПОРЯДОК	168
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	168
РОЗДІЛ 4. РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	168
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	168
Утримання приміщень.....	173
Опалення приміщень.....	176
Провітрювання приміщень.....	176
Розміщення у населених пунктах.....	177
Пожежна безпека.....	178
Природокористування та охорона довкілля.....	180
РОЗДІЛ 5. РОЗПОДІЛ ЧАСУ І ПОВСЯКДЕННИЙ ПОРЯДОК	181
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	181
Підйом, ранковий огляд і вечірня повірка.....	183
Навчальні заняття.....	185
Сніданок, обід і вечеря.....	185
Звільнення з розташування військової частини.....	186
Відрядження, відправлення і прямування підрозділів (команд).....	188

Відвідування військовослужбовців.....	189
Прийом поповнення, яке прибуло до військової частини.....	189
РОЗДІЛ 6. ЗБЕРЕЖЕННЯ І ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	190
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	190
Створення здорових умов служби і побуту військовослужбовців.....	190
Загартування і фізичний розвиток військовослужбовців.....	190
Санітарно—гігієнічні і протиепідемічні заходи.....	191
Лікувально—профілактичні заходи.....	192
Лазно—пральне обслуговування.....	196
РОЗДІЛ 7. ДОБОВИЙ НАРЯД.....	197
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	197
Черговий підрозділ.....	199
Наряд на роботи.....	199
Порядок призначення нарядів та звітність щодо них.....	200
Підготовка добового наряду.....	200
Розвід добового наряду.....	201
Обов'язки військовослужбовців добового наряду	
Загальні положення.....	202
Черговий частини.....	203
Помічник чергового частини.....	206
Черговий контрольно—пропускного пункту.....	207
Помічник чергового контрольно—пропускного пункту.....	207
Черговий роти.....	209
Днювальний роти.....	211
Черговий їдальні.....	212
Черговий фельдшер (санітарний інструктор) медичного пункту.....	214
Днювальний медичного пункту.....	215
Черговий штабу частини.....	215
Пожежний наряд.....	216
Черговий сигналіст—барабанщик.....	217
РОЗДІЛ 8. ПІДЙОМ ЗА БОЙОВОЮ ТРИВОГОЮ І ЗБІР.....	217
ЧАСТИНА 3 . БОЙОВЕ ЧЕРГУВАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ В ПАРКАХ, ПІД ЧАС РОЗТАШУВАННЯ ВІЙСЬК НА ПОЛІГОНАХ ТА ЇХ ПЕРЕВЕЗЕННЯ.....	218
РОЗДІЛ 9. БОЙОВЕ ЧЕРГУВАННЯ.....	218
РОЗДІЛ 10. ВНУТРІШНЯ СЛУЖБА В ПАРКАХ.....	220
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	220
Черговий парку.....	223
Днювальний парку.....	225

Механік—водій (водій) чергового тягача.....	226
РОЗДІЛ 11. ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ ПІД ЧАС РОЗТАШУВАННЯ ВІЙСЬК НА ПОЛІГОНАХ (У ТАБОРАХ).....	226
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	226
Розташування військової частини табором (у наметах).....	227
Виклик чергових на лінію.....	228
РОЗДІЛ 12. ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ ПІД ЧАС ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВІЙСЬК.....	229
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	229
Начальник військового ешелону (команди).....	231
Заступник начальника військового ешелону з бойового забезпечення.....	233
Заступник начальника військового ешелону з виховної роботи.....	233
Заступник начальника військового ешелону з постачання.....	234
Командир роти.....	235
Старший вагона (корабельного приміщення) з людьми.....	235
Черговий військового ешелону.....	236
Черговий роти.....	236
Днювальні вагона (корабельного приміщення) з людьми, салону літального апарата.....	237
Загальна частина.....	240
Обладнання приміщень (місць) для несення служби добовим нарядом.....	250
Особливі протипожежні вимоги в парках та ангарах.....	268
На пунктах заправлення паливом.....	269
У майстернях.....	269
У складах (сховищах).....	270
Заходи пожежної безпеки у разі встановлення пічного опалення.....	271
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ № 329 від 23.10.202 «Про затвердження Інструкції зі складання протоколів та оформлення матеріалів про військові адміністративні правопорушення»	274
ІНСТРУКЦІЯ зі складання протоколів та оформлення матеріалів про військові адміністративні правопорушення.....	275
I. Загальні положення.....	275
II. Оформлення матеріалів про військові адміністративні правопорушення.....	276
III. Оформлення справи про військове адміністративне правопорушення та надсилання її до районного, районного у місті (міського, міськрайонного) суду.....	279
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ № 347 від 21.04.2020 «Про затвердження Порядку проведення службових розслідувань у Національній гвардії України».....	285
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	286
II. ПІДСТАВИ ТА ПРЕДМЕТ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	288
III. ПОРЯДОК ПРИЗНАЧЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	289

IV. СТРОКИ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	291
V. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	291
VI. УСУНЕННЯ ВІД ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОBOB'ЯЗКІВ, ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ, ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ПОСАДИ.....	295
VII. ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	295
VIII. ОБЛІК ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СЛУЖБОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ.....	297
IX. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	298

ПОРЯДОК проведення службового розслідування у Збройних Силах України.....	303
I. Загальні положення.....	303
II. Підстави призначення та предмет службового розслідування.....	304
III. Порядок проведення службового розслідування.....	306
IV. Повноваження осіб під час службового розслідування.....	309
VI. Прийняття рішення за результатами службового розслідування.....	311
VII. Службові перевірки.....	313
VIII. Особливості проведення службового розслідування за фактами завданої державі матеріальної шкоди.....	315

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ № 100 від 08.02.2019 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події».....	316
I. Загальні положення.....	317
1. Прийняття заяв (повідомлень) незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особи заявника здійснює цілодобово, безперервно та невідкладно орган (підрозділ) поліції, до якого надійшла така інформація.....	318
III. Реєстрація заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події в центральному органі управління поліцією, головних управліннях Національної поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах (управліннях, відділах, відділеннях) поліції.....	321
IV. Реєстрація заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події в міжрегіональних територіальних органах Національної поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділах.....	323
V. Особливості реєстрації заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події в органах (підрозділах) поліції в журналі ЄО.....	323
VI. Контроль за дотриманням вимог цього Порядку.....	324
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ.....	339

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ № 726 від 23.08.2017 «Про затвердження Інструкції з оформлення в Національній гвардії України матеріалів про військові адміністративні правопорушення»	339
---	------------

ІНСТРУКЦІЯ з оформлення в Національній гвардії України матеріалів про військові адміністративні правопорушення.....	340
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	340
II. ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО ВІЙСЬКОВІ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	341
III. ПОДАННЯ МАТЕРІАЛІВ ВІЙСЬКОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ НА РОЗГЛЯД СУДУ.....	343
IV. ДІЛОВОДСТВО У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	344